

Európska charta miestnej samosprávy a Rada Európy

21.09.2020

PhDr. Matúš Vyrosto, PhD.

Čo je to Európska únia

Podmienky absolvovania

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Čo je to a k čomu slúži?

Európska charta miestnej samosprávy a Rada Európy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **mnohostranná dohoda, podepsána ve Štrasburku, dne 15. 10. 1985, 11 členskými státy Rady Evropy, platnosť 1.9.1988**
- **úsilí vymezit a právně zakotvit základní zásady místní samosprávy a zákonnými prostředky, definovat prostor pro zajištění a ochranu místní samosprávy**
- **složité vývoj, podkladem se stala mj. Deklarace zásad místní samosprávy Parlamentního shromáždění Rady Evropy z roku 1970, jakož i ministerská konference konaná v Římě v listopadu 1984**

Európska charta miestnej samosprávy a Rada Európy

- vytvářet prostor pro zajištění a ochranu místní samosprávy se všemi zákonnými prostředky, které s odpovědnou činností samosprávy souvisejí, a jsou pro demokracii nezbytné
- vymezuje ústavní a legislativní zásady související s pravomocemi, odpovědností, dozorem, kontrolou a důležitou oblastí jakou je financování, kterými by se měly řídit místní samosprávy

Preambula

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- cílem Rady Evropy je dosáhnout větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a realizace ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím;
- jednou z metod, jak tohoto cíle dosáhnout, jsou dohody v oblasti správy,
- místní společenství jsou jedním z hlavních základů jakéhokoli demokratického zřízení;
- právo občanů podílet se na chodu věcí veřejných je jednou z demokratických zásad sdílených všemi členskými státy Rady Evropy;
- to vyžaduje, aby existovala místní společenství vybavená demokraticky vytvořenými rozhodovacími sbory a mající vysokou míru autonomie, pokud jde o jejich odpovědnosti a způsoby a prostředky její realizace, i zdroje potřebné k tomu, aby této odpovědnosti dostála.

čl. 12

- **1. Každá strana prohlašuje, že se cítí vázána alespoň dvaceti odst. této části I této Charty, z nichž alespoň deset musí být vybráno z následujících odstavců:**
  - • **článek 2,**
  - • **článek 3 odst. 1 a 2,**
  - • **článek 4 odst. 1, 2 a 4,**
  - • **článek 5,**
  - • **článek 7 odst. 1,**
  - • **článek 8 odst. 2,**
  - • **článek 9 odst. 1, 2 a 3,**
  - • **článek 10 odst. 1,**
  - • **článek 11.**

- **2. Každý smluvní stát při ukládání své ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení oznámí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy odstavce vybrané podle ustanovení odstavce 1 tohoto článku.**
- **3. Kterákoli strana může kdykoli později generálnímu tajemníkovi oznámit, že se cítí být vázána kterýmikoli odstavci této Charty, které podle ustanovení odstavce 1 tohoto článku ještě nepřijala. Takové následné prohlášení bude považováno za nedílnou součást ratifikace, přijetí nebo schválení stranou toto oznámení činící a tento účinek bude mít počínaje prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců ode dne, kdy generální tajemník toto oznámení obdržel.“**

Prioritní zásady Charty:

čl. 2	zákonné (ústavní) uznání zásad místní samosprávy,
čl.3 odst.1	vymezení místní samosprávy jako práva a schopnosti místních společenství, v mezích daných zákonem , v rámci své odpovědnosti a v zájmu místního obyvatelstva regulovat a řídit podstatnou část veřejných záležitostí,
čl. 3 odst.2	právo má být vykonáváno radami nebo shromážděními, jejichž členové jsou voleni tajným hlasováním na základě přímého, rovného a všeobecného volebního práva , a které si mohou zřizovat jim odpovědné výkonné orgány (opatření nesmí omezit možnost shromáždění občanů, referenda nebo jiné formy přímé účasti občanů tam, kde to dovoluje zákon),
čl. 4 odst.1	základní pravomoci a odpovědnost místních společenství stanoví ústava nebo zákon , což však nebrání tomu, aby byly místním společenstvím v souladu se zákonem svěřeny pravomoci a odpovědnost pro zvláštní účely,

čl. 4 odst. 2	místní společenství mají v mezích zákona plné právo zabývat se všemi záležitostmi, které nejsou vyňaty z jejich působnosti ani svěřeny jinému orgánu,
čl. 4 odst.4	pravomoci poskytnuté místním společenstvím jsou zpravidla plné a výlučné a nesmí být zpochybňovány ani omezovány žádným dalším (centrálním či regionálním) orgánem s výjimkou případů stanovených zákonem,
čl. 5	změny hranic místních územních jednotek nesmí být uskutečňovány bez předchozího projednání s dotčenými jednotkami; v těch případech, kdy to umožňuje zákon, se tak učiní formou referenda,

čl. 7 odst. 1	podmínky, za kterých místní volení zástupci pracují, musí umožňovat svobodný výkon jejich funkcí,
čl. 8 odst. 2	jakýkoli dozor nad činností místních společenství se má zásadně zaměřit na její soulad se zákony a s ústavními principy; dozor vyššího orgánu se může týkat též účelnosti opatření, jedná-li se o úkoly, jejichž plnění bylo na místní společenství přeneseno,
čl. 9 odst. 1	místní společenství mají v rámci hospodářské politiky státu právo na odpovídající vlastní finanční zdroje, se kterými mohou v rámci svých pravomocí volně nakládat,
čl. 9 odst. 2	finanční zdroje místních společenství musí být úměrné odpovědnosti stanovené ústavou a zákony,

čl. 9 odst. 3	alespoň část finančních zdrojů pochází z místních daní a poplatků, jejichž výši mohou místní společenství v mezích zákona určovat,
čl. 10 odst. 2	místní společenství mají právo při výkonu svých pravomocí spolupracovat a v mezích zákona se k plnění úkolů společného zájmu sdružovat s jinými místními společenstvími,
čl. 11	místní společenství mají právo na soudní ochranu svobodného výkonu svých pravomocí a respektování těch principů samosprávy, které jsou zakotveny v ústavě a v zákonech.

S Evropskou chartou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident České republiky ji ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy dne 7. května 1999 (Sdělením č. 181/1999 Sb)

"Česká republika se ve smyslu článku 12 odst. 1 Evropské charty místní samosprávy ze dne 15. října 1985 považuje být vázána 24 (dvaceti čtyřmi) odstavci I. části Charty, z toho 13 (třinácti) odstavci uvedenými v článku 12 odst. 1 Charty."

S ohledem na vývoj situace bylo rozhodnuto, že se Česká republika necítí být vázána ustanoveními 6 odstavců Charty

---

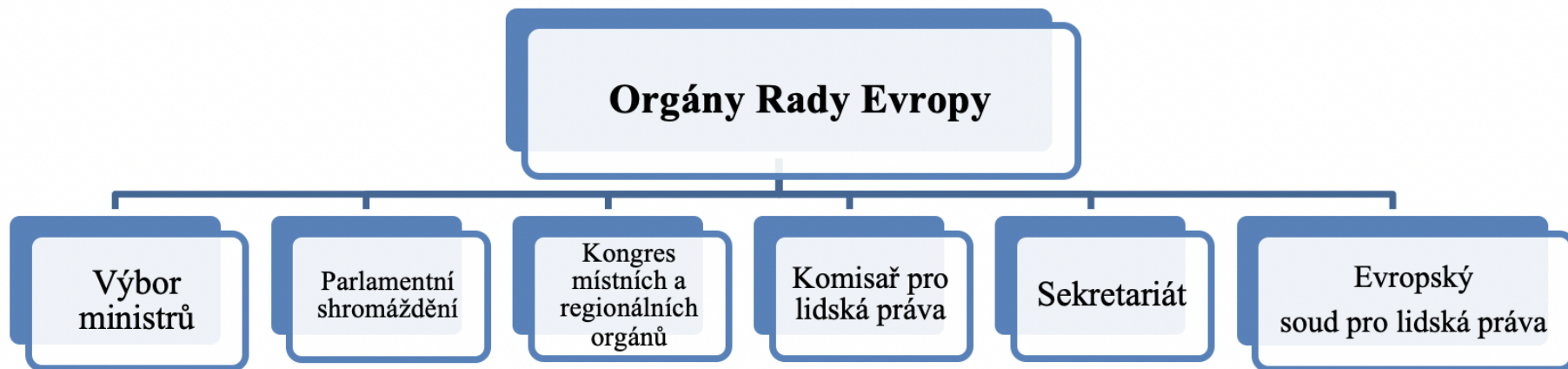
**zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění pozdějších předpisů
(hlava VII čl. 99 - 105)**

Od přijetí Charty tj. rok 1999 Česká republika na úseku samosprávy učinila pozitivní kroky, kterých nebylo málo. Například, v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů, stát přenesl na tyto veřejnoprávní korporace, výkon státní správy. Zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, který upravuje pracovní poměr úředníků územních samosprávných celků a jejich vzdělávání. Zde došlo zcela jistě, k upevnění jejich postavení a kvalitativnímu posunu při rozhodování o právech a povinnostech účastníků správního řízení.

- **Rada Evropy byla založena 5. 5. 1949, tzv. Londýnskou dohodou, její sídlo je Štrasburku. Radu Evropy v současné době tvoří 47 členských států a několik zemí se speciálním statusem (Česká republika se k Radě Evropy „připojila“ 30. června 1993).**
- **Radu Evropy v současné době tvoří 47 členských států a několik zemí se speciálním statusem (Česká republika se k Radě Evropy „připojila“ 30. června 1993).**

- **Hlavním cílem Rady Evropy je vytvoření společného demokratického a právního prostoru, který zaručuje:**
  - **dodržování lidských práv,**
  - **demokracii,**
  - **respektování zákonů**

- **Výbor ministrů, rozhoduje, skládá se z ministrů zahraničních věcí nebo zástupců členských států při Radě Evropy,**
- **Parlamentní shromáždění má poradní funkci (delegace parlamentů členských států),**
- **Kongres místních a regionálních orgánů je složen ze zástupců územní samosprávy členských států. Jedná se o poradní orgán Rady Evropy,**
- **Komisař pro lidská práva,**
- **Sekretariát, řídí činnost Rady Evropy, v jeho čele stojí generální tajemník, který zároveň reprezentuje Radu Evropy navenek,**
- **Evropský soud pro lidská práva, dohlíží na dodržování Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.**

Ďakujem za pozornosť
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý)